

Nro. 25.

A' FELS. R. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Pénteken Mártziusnak 6 ik napján
1802-ik esztendőben.*

B é t s.

Nagy méltóságú Semsei Semsey András Cs. K. udvari Tanácsos és a' Fels. törvényes Kir. Táb. la Élőülője, vagy Király képét viselő Perionalis Ur helyett, az egyesült Fels. Csász. Kir. udvari Kamarához Mélt. Mikos László Cs. K. Tanácsos urat méltóztatott Fels. Urunk Udvari Consiliarius és Referendariusá tenni.

A' Konstantzinápolyi Cs. Királyi Internuntzius Titok Tanácsos Báró Herbert Ur, ezen Követségi méltóságának 22 esztendeig való birása után, a' múlt Febr. 23-dikán ki múlt a' világból; kinek helyébe az Udv. Status = Kancellariában lévő Titok Status offitziális Stürmer valóságos

B b

Udv. Tanatsos Úrat, méltoztatott Császár eö Fel-
sége ki nevezni.

Török Birodalom.

Még az Afrikai barbarus vidékekre is által kezdett sugárolni a' mostani politikai fzelidségnek és türedelemnek kellemetes napja. — A' Török Császár, mint a' Tripolisi, Algieri, és Tunisi tengeri tolvaj Fejedelmek oltalmazójok, olyan parantsolatot küldött ezekhez, hogy ennekutánna mikor valamely hajót el zfákmányolnak, tsak az azokon talált portékákat tegyék magokévá, az embereket pedig botsássák szabadon: mostani kerésztyén rabszolgáikat is pedig, 2 hónapok alatt mind botsássák el. — Hasonló képpen szorossan meg tiltotta a' Császár a' rabszolgáknak Egyiptomba való bévétettetédeket, minthogy a' Beyk katonái, a' Mammelukok, ezekből szoktak vólt válni; a' Beykből pedig nem akar többé semmit tudni a' Török országlólszék.

A' Konstantzinápolyban lévő Frantziák most már szabadon hordozzák itt a' nemzeti kokárdát, a' nélkül, hogy a' Törököket meg bontránkoztatnák.

Még máig sem szabadították fel az Anglusok az Egyiptomi partokat a' meg szállás állapotja alól. Az ólta, hogy a' Beyk miatt Alexandriánál az Anglus és Török Komendánsok között a' tudva lévő egyenetlenség támadott, tsak egyetlen egy hajó érkezett onnét Konstantzinápolyba, az is tsak valami kevés teréhvel.

Orosz Birodalom.

Az *I. Sándor* emberi jó szívet egyebek között tsak ez a' még tavaly Gróf Romántzoffhoz botsátott parantsolatja is elegendően bizonyítja: — „

„Eleinten csak a' köz hírből esett értesem-
re, hanem azután tudakozódás és utánna való
jártatás által valósággal is meg győztettem a'
felől, hogy a' Moskauba vivő út, a' melly ke-
véssel az én oda való menetelem előtt igazított
meg, nem minden utazók előtt volna egészen
nyílván, minthogy annak fele csak egyedül az én
számomra tartódván, minden más utazóknak csak
a' másik felén kellene menni, kik is tehát ezen
rossz út miatt felette sok alkalmatlanságoknak
és kedvetlenségeknek volnának ki tétetve. Tu-
dom azt is, hogy ez az én gondolkozásom
módjával egészen ellenkező rendelés, nem a'
Gróf kormányozása alatt tétetett: melyre nézve
nem is egyébért irtam a' Grófhhoz, hanem csak,
hogy az ezen útsínálásra ki rendeltetve lévő
tisztviselőknek adja értékre, mely vigyázatlan-
núl tselekedtek ők ezen történetben, és mely igen
erőssen el felejtkeztek erről a' prínezípiumról,
hogy: valamilyen szükséges dolog az utakat jó
karban és állapotban tartani, éppen ilyen illen-
dő és igallágos, hogy azoknak mindenek, minden
rangra és méltóságra való tekintet nélkül, szaba-
don hasznát vehessék. Reméllem, hogy a' Gróf
kormányozása alatt, az utazók kárára, és az
olyan jusokra nézve, a' mellyeknek mindenekkel
közöknek kell lenni, semmi e' féle történetek
nem fogják magokat elő adni.“

Nagy Britannia.

Hat Anglus pattantyusok a' Sz. Hélena szi-
getén lévő őrző seregből, el akarván szökni ezen
szigetről, rettenetes történeten mentek keresztül.
Egy indulófélben lévő hajóssal, a' ki Amerika
felé akarta útját venni, titkon meg egygyeztek,
hogy vegye fel őket a' hajójára. Hogy valami-
képpen ki ne tudódjon fel tett tzeljok, egy olyan

hajón, a' milyennel a' tzethalakat szokták fog-
ni, magok előre ki eveztek a' szigetről, és a' ne-
vezett hajóft bizonyos távolfágra akarták bé vár-
ni. Tsak 25 font kényeret, egy korsó vizet, egy
Kompaszt, és egy tengeri mappát vettek magok-
hoz. Azt gondólták, hogy ezzel a' készülettal
bé várhatják a' hajót, a' melynek már nem vólt
egyéb mire várakozni, hanem tsak vatsmatskáit
fel szedni. El nem érkezvén ez más nap délig,
arra határozták magokat a' szökevények,
hogy az *Ascensio* nevü szigetnél várják azt
bé, tudván, hogy oda szándékozik. Azonközben
meg kezdett fogyni az eleségek; napjára már tsak
2 lótt kényér és két kalán viz járt egynek - egy-
nek: a' 16. dik nap már semmijek se vólt. Egy
darabig Bambusnádat rágtsáltak: azután a' tsiz-
májok talpját ették meg. A' 20. dik nap, a' melly
1799-ben Jul. 1. ső napja vólt, egy disznohalat
(delphint) fogtak; a' mellyért nagy fohászkoadás-
sal hálátadtak az Isteni gondviselésnek. Hanem
4 napok alatt ezt is az utólsó falatig el költö ttek:
a' midőn tanátskozván, hogy mitévők légyenek,
hármán abba egygyeztek meg, hogy a' hajót
fel fordítván, 's magokat a' vízbe ölvén, vesse-
nek véget reménség nélkül való kínos életeknek,
hanem a' más hármak ellentállottak. Jul. 5. di-
kén sorsot húztak, hogy melyik áldozza fel ma-
gát a' többeknek életben való maradasásokért.
A' sors azt érte, a' ki a' többeket az el szökésre
rá beszéllette vólt, a' kit *Kinnon Márkusnak*
hívtak. Abba egygyeztek vólt meg, hogy az, a'
melyiket a' sors érni fogja, maga magán eret
vágni kéntelenittéfék, 's vére el folyván, és meg
halván, a' többeknek eledelül szolgáljon: melys
hez képpelt *Kennon*, egy szeget egy kövel meg
hegyessítven, azzal, lábain, karjain, és nyakán
eret vágott, és egy fertály óra alatt meg hólt.
Egy *Brighthouse* nevü szerentsétlen bajtársa, vet-

te a' kését, és a' *Kinnon* tzombjából, még minek-
előtte meg hült volna, egy darabot le kanyari-
tott, 's egy szegre fel akasztotta. Három óra
mulva minyájok ettek ezen darabból, és 2 nap
érték meg véle. Hogy a' holt tetet a' rothadás-
tól meg oltalmazhassák, minden 2 órában egyszer
a' tenger vizibe mártották. Jul. 8-dikán száraz
földhöz jutottak, a' hol egy rozsz fordulást ta-
lálván tenni, fel fordultak, kettejek oda veszett,
hárman ki úsztak. Itt ki pihenték magokat, 's
azután *St. Salvador* szigetére, és végre *Lisa-*
bonba küldötte el őket a' *Portugallus* Kormá-
nyozó.

Német Ország.

Annak a' költségnek, a' melybe a' *Pruszszus*
katonaságnak tartása *Hannoverának* került az
alatt, míg az ezt meg szállva tartotta, fele ré-
szét magára vette az *Anglus Király*.

Romából a' Pápától egy megditsérő levél ér-
kezett *Párisba* *Kárdinális Caprara* eő *Eminentzi-*
ájához, ki is azt *Talleyrand* külfő *Ministerre*
bízta, hogy a' *Moguntziai Választó Fejedelemhez*
Aschaffenburgba küldje, a' ki azt azon engedel-
melfége által nyerte a' szent széktől, hogy a'
Rénuson túl lévő *Püspöki jussairól* le mon-
dott.

A' *Máintzi* *Préfektus* parantsolatjára már
jó ideje, hogy a' *Máintzi* fogházban tartatik *Mayer*
nevezetű *Frankenthali* lelki atya, azért hogy *Ott-*
weiler *Gróf Kisasfiszont*, annya akarata ellen egy
Komédiás urral öszfe adta.

Meg jegyzésre méltók azok a' *Romai* idő bé-
li ritkaságok, a' mellyeket *Neuwied* vidékein ta-
láltak a' földben: — „*Biber* mellett egy magas-
satskán fekvő lapájon (így szoll a' dologról ki-
jött hirdetés), a' szántóföldek alatt a' föld alá

temettette hevernek egy Romai városnak és várnak omladékjai. A' várnak négy szegeletü formája van; 631 Rénsi lábnyom széles, és 840 lábnyom a' mélyége. A' várfalak 5 láb szélességűek, és oltalmazásnak okáért voltak építette. Mind belől a' kerítésen, mind azon kívül, nagy házak' omladékjai találatnak. A' többek között még 1791-ben, egy pompás épületnek belső részzeit vétetvén gondos vizsgálás alá az Országglószék, feles régi ritkaságokat találtak benne, a' mellyekből egy egész Kabinétumot állítottak már fel Neuwiedben. Tavaly egy Romai kiseded templomra találtak az ásók.

Elegyes, Dolgok.

Páris, Mártz. 11 = dikén. — A' Megtartó Tanács már ki nevezte a' Nemzeti laistromról a' Tribunátus 20 új tagjait. Két igen nevezetes emberek találatnak közöttök, u. m. *Bonaparte Lacian*, és Ex-Direktor 's Ex-Hadi Minister *Carnot*. A' többeknek neveik, leg alább előttünk, ismételtenek.

Chaptal belső dolgokra ügyelő Minister a' *Rambouilletti* mezei gazdasági major kertjébe egyéb ritkaságok között úgy nevezett *Viaszfát* (*Mirica cerifera latifolia* Lin.) is plántáltatván, és szaporítottatván, már az idén 16 fák feles magot és jövődöben el plántáltatható tsemetéket szolgáltatottak. Bimbo = gyümöltseiből ezen fának, zöldellő viaszgyertyát készítenek, a' mellynek lángja nem tsak igen szép tisztán világol, hanem kedvesen is illatozik a' szobában. *Tessier* polgár, bővebb le írta fog rolla ki adni.

A' Brüsfszeli régi nagy apátza Klastromban mostan 3 ezer vólt apátzák vonták meg magokat, és tsipkekötéssel keresik sanyaru élelmeket; mellynek szükvóltta annyival kevesebb esik fe-

gényeknek, hogy csak napról napra való szükségüket is alig érik bé véllé, pedig többire minyájan régi fő méltoságu házakból vették eredeteket.

A' halhatatlan emlékezetű *Dolomieu* hátra hagyott Olasz országai jegyzései között olvastatik ez az igen szívre ható történet. *Oppido* nevű helységben, a' mely a' *Vesuvius* tűzokádó hegy környékének éppen azon részén esik, a' hol abban az időben a' földrendülés leg irtóztatóbban kegyetlenkedett, egy alkalmatoffággal egy ifju, szép, viselős aszszony a' ház omlása alá temetett, de úgy, hogy nem nyomattatott szíze. A' férje harmincz óra múlva meg találta, még pedig ki beszélhetetlen örömeire életben és épségben. Már a' 9-dik hónapban lévén viselős, a' ház alól való ki vonattatás után néhány óra múlva le betegült, és szerentsésen szült. *Dolomieu* néhány elztendőkkel azután ott járván, meg látogatta ezt a' házas párt és így szolván az aszszonyhoz: — *Ugyan mit gondoltál te azon rettenetes órák alatt?* — *Varakozásban voltam!* — ilyen feleletet vett az aszszonytól — melynek értelmét kinek kinek önnön érzékenysége magyarázhatja meg.

Bonaparte Konzulnénál is audientziája vala a' Párisban lévő Követek feleségeiknek, a' kik nékie renddel bé mútattak; 's ki kiközzüllök hasonló képpen bé mútatta a' nemzete béli véllé itt lévő aszszonyságokat is.

Cs. Kir. Generál *Ferraris* az Első Konzul által ki töröltetett az emigránsok' listromából, és jofzagait is visszra kapta, a' melyek még el nem adattattak. A' mellyek már el adattattak, el adva maradnak.

Az Egyiptomi utólsó környülállásoknak továbbbi mozgatását nem akarja engedni az Első Konzul. Gen. *Reynier* közeléb is jelentést tett az Országglószéknél, és azt kívánta, hogy az ő Me-

Külfő Minister Talleyrand egy nagy palotát építtet és ékesített Párisban, a' melyben éppen azon módon, mint hajdan a' Királyi országzás ideje alatt, fognak a' diplomatikus vendégségek esni, vagy más szókkal, ezen palotában fog a' Frantzia országglőzék ennekutánna az idegen Hatalmasságok Követeinek vendégségeket bálókát adni. A' Végző békesfégekötés alkalmazatossá gával már ebben fogja Talleyrand az első ebédet adni.

Straszburghból, Mártz. 14-dikén. — Különös dolog történt ezen napokban itt az úgy nevezett *Steinhálban*. Két, egy 3, és egy 4 éiztendős fiú és léány gyermekek *Solbach* nevű faluból, mint-ha tsak el tűntek volna, oda lettek. Szüléik egész nap keresték őket, de semmi nyomokba nem akadhattak. Az este eljövén, a' harangok három izomszéd falukban fére verettek, és a' lakosok sok százan, pístolyoson, flintákkal, és lám-pásokkal a' hegyekre gyermekek keresésire indultak. Végezetre 9 óratájban egy kutya a' nyomokra találván, szerentsésen el vezette az emberket egy magas hegyre, a' hol a' hóban, öszsze ölelkezve, aluva találták gyerkötzéket. A' léány kezei még meglehetős melegék voltak, hanem a' fiu már jó részint meg merevedett volt. Gondólható = képpen ezen kutyának szolgálatja nélkül örökre oda maradtak volna szégények. Egyfzeribe nagy

örömkialtas és lövöldözés támadott a' hegyeken, a' gyermekeket fel élesztették, 's ennink és innyok adtak;

Magyar Ország.

P e s t.

A' Törvényesen egygyé lett Tek, Pest, Pilis és Solth Vármegye T. Rendjei közönséges gyűlést tartván ittea, leg előbb is Nádor Ispány ö Kir. Hertzegségének azon irását olvasták fel, a' melly által ö Fő Hertzegség a' T. N. Rendeknek Cs. Kir. Kamarás és K. Helytartó Tanátsbéli Tanátsos Gróf Szalai Barkótzty Ferentz ur ö Nagyságának ezen T. Vármegye Adminisztrátorává lett neveztetéséről, méltoztatott jelentést tenni. Örömmel meg értvén ezt a' T. Rendek, azonnal egy követséget rendeltek ki, olyan rendeléssel, hogy Budára által menvén, az uj Adminisztrátor urat, választatásán lett örömmel való eltelések felől tegye bizonyossá, és N. gyűlésekben való megjelenésre hívja meg, 's oda kísérje el. A' Követléggel egygyütt Mgos Adminisztrátor urunk is bé érkezett gyűléstünkbe, a' hol fő Ispányi székébe ülven, egy, élő magyar szavakkal el mondott, fontos és gyökeres beszéd által köszöntötte a' T. Rendeket, a' mellyet a' tisztelt T. Vármegye Fő Notáriussa Titt. Onodi Sigmond úr, a' Tekint. Státusok és Rendek nevében hasonló érdemes és fontos beszéddel fogadott. A' melly, mind a' szép magyarságért, mind pedig az erköltsi tulajdonságok sinormértékének tárgyához képpel, az egész Nemzet eleibe méltó Beszédeket, a' M. Kurir is ki fogja a' jövő posta napon hirdetni.

Az után a' következő Dietának öszíze hivattatását illető Királyi levelek olvastattak fel, 's a' követeknek adatandó utasításoknak ki dolgozására egy Komissió neveztetett ki.

Az Ország gyűlésre Pofonban menendő követeknek ezen T. Vármegye részéről Tek. Laczkovios György Ord. Vice Ispány és T. Onodi István Fő Notárius urakat rendelték ki a' Tekintetes Státusok és Rendek.

* *

Szatthmár Vármegyéből. Nagy Károly Martz. 9-dikén 1802. — Ezen hónapnak nyóltzadik napján tartatott közönséges Gyűlésen ezen Vármegyének Rendei az emberiségnek annyira hasznos tehén himlő bé oltásának minél hamarébb leendő közönségesse váló tételét eszközölni kívánván azt határozták meg, hogy azon két seborvosok, a' kik a' tehén himlőt ezen Megye kebelében legelőször bé oltani fogják, huzon négy aranyokat jutalmúl vegyenek. —

Ez alkalmatossággal fel olvastattak az Ország Gyűlésére meg hívó Regalisok, 's azonnal követeknek el választattak T. K. Tanátsos, és Elő Aŋ Ispán *Benedekfalvi Luby Károly*, 's Tábla Biró T. *Kis Rhédei Rhédey Lajos* Urak. Most említett Aŋ Ispán Úr, már a' leg közelébbi három Diétákon jelesen meg különböztette magát.

* *

Rima Szombath, Mártz 12-dikén. — „Már mi is érezzük, ha később is, mint mások, amaz áldott találmánynak, a' tehén = himlő = ótásnak meg betsülhetetlen gyümöltseit, mellynek ki terjesztésében, a' mi derék seborvosunk Szilágyi József Úr fáradhatatlanúl foglalatoskodik, és a' hol lehet, lakosainknak bal vélekedéseket, a' kik ennekelőtte való időkben, tsupán csak az isteni gondviselesre támaszkodván az istentől rendelt gyógyító eszközöket meg vetették, tehetsége szerént el háritani igyekezik.

Ezen tehén himlő bé oltásra, a' Magyar Ku-

rirnak égygyik érdemes Szerzője, kinek kebelünkben lett születésével nemes városunk díszkedik, szolgáltatott alkalmatosságot, a' ki egyik érdemes előjárónknak Angliából hozott tehénhimlő materiával kedveskedvén, ennek munkasága által Orvosainkat ezen áldott találmánnyal való élésre fel serkentette. — Éljenek az illy jó hazafiak, a' kik távol létekben is kedves hazájoknak boldogságán munkálódnak. De a' haza is sokkal tartozik az ilyeneknek.

* *

Csongrád Vármegyéből, H. M. Vásárhelyről
Márcz. 4-dikén. — Minthogy úgy tapasztalom, hogy ezen Tisza, Körös, és Máros közről (mely sokaktól szinte ultima Thuléának gondoltatik) kevés levelezői vagynak a' Kurirnak, tehát e' következőket kívántam közleni ezen mi vidékünk-ről:

A' tél nállunk tegnapi napon igen szépen megborotválkozott; és most már, minekutánna Juhos gazdáink 11 hetek alatt ki üresítették volna szénás-kertjeiket, meg nyuzogatták volna tokjuhaikat, vagy tavalyi báránnyáikat, szép tavaszi napok kezdik magokat jelengetni. A' patsirták rá pendítették szokott notáikat, és a' fűtős bereket serkengetik, hogy el hagyván téli aluszékonyságaikat, 's elő szedvén ekéiket, rosdás vasait, és egyéb szántó készségeiket, hasogallák azoknak a' földeknek hátaikat, a' mellyekről az engedelmes vizek alacsonyabb helyekre vonták-le magokat.

Azért ejtém így szavaimat; mert rész szerént az említett folyó vizeknek áradásai, rész szerént a' téli sok esőzések és havazások annyira megtöltötték a' lapályosabb helyeket, hogy azokban a' szántás vetés ez úttal gyakorolhatatlan. Sőt a' mi több, vége van ilyen helyeken az öfzi ve-

téseknék is. Holott azomban, még a' hátaffabb földekben lévő vetések is két szomorú letzkét kezdnek adni a' szántó vetőnek. Az első ez, hogy igen gazdag aratást ne reményljen, mert mind az őszfel, mind pedig a' télen a' lágy hó alatt sok helyen meg örlötték a' magot a' temérdek egerek. A' másik ez: Hogyha a' szántó-vető a' maga javát akarja, vesse bé most ujja szántott földet vagy tavasz búzával, vagy ott a' hol igen kevés maradott az egértől, árpával; mert különben tágas nyomai lesznek a' tövis és bogátskóró átkának. — A' melly letzkéből, valamint a' juhos gazdák a' bagja helyekből, és a' kiterített bőrökből ezt a' tudományt tanúlták, hogy a' birka gyapjunak má'sájját 50, a' Magyar juh gyapjunak százát 40 forinton tartogálják: úgy a' szántó vetők is *ab utili, et necessario* vévén fel a' dolgot, ezt a' tudományt tanúlják, hogy a' búzának köblit 6, az árpának pedig 3 forinton tartogálják; még a' mellett is, hogy Tek. Várme gyénk a' szegénységnek kedvezni akarván, görbe izemekkel nézi azokat a' nyerekedőket, a' kik az életet ki felé takarítják, és drágaságot szereznek. —

Nállunk is nem kevés áradása vagyon a' vizeknek; a' föld árja őszve ért az ég árjával. Az alacsonyabb helyen épült házakban fel fakadt a' víz, melly miatt a' fetske ház módjára épült falak omlanak: pintzéinkben az ászkok (mivel a' horos hordó nem igen terheli) uszkálnak. A' mi *Hod* nevü tónknak, már is annyi leve érkezett, hogy van 20 esztendeje mióta ennyivel nem bővölködött. Szinte Szegedik, melly ide Országos 2 mértföld, sík viznél egyebet alig látunk; a' honnét az ide vivő, leg alább is egy mértföldet tartó töltések szorgalmatossan jobbittatnak, hogy ne talám ezen derék kereskedő várossal való közösülésünk, el ne vágattalék.

A' fok lévnek majd talám lesz húsa is, ha talám annyi nem is mint vala a' régi időben, mikor a' potyka önként bé mászott a' lütő kemenzébe, és ekkor én is próbát teszek a' halakkal, millyen szappant lehet préselni belőlök; ha úgy nem járnék, mintegy érd. Barátom a' Minister *Chaptal* mosásával. Ő próbát tett, biztatta magát, de tsak félig succedált. És minthogy még probát akar tenni, a' mostani hibát ezekkel mentegeti:

1. Nállunk a' fa hamu nem olyan erős mint a' felső Országokon, a' hol Cser-Bikk és Tölgyfákkal tüzelnek. A' mi tüzi fánk többnyire vizen jött, az is pedig nagy részént füzfa, nyárfa, és ezekhez hasonló puha fa, mellyeknek sikereslenebb a' hamúja. Azomban a' tüzi fának szük vólta miatt itt ritkán is lehet tiszta a' hamu, mert hogy tüzi fánkat kéméljük, ottan ottan tözeggel is kell tüzelteni: óhatatlan pedig, hogy a' szolgáló ennek hamvát, a' fának hamujával a' tűzben öszve ne keverje. Azért is ő, az alföldön jobbnak, és könnyebben is szerezhetőnek itélv a' szék sót, mivel ennek a' nélkül is hazánkban leg inkább az alföld a' hazája, tsak hogy mértékének valóságos mennyiségét nem éppen könnyű leszen ki találni.

2. Az óltott méfznél minden esetben alkalmatosabbnak itéli az óltatlan méfzet; mert ez némü némü erőt és tüzet ad magának is a' hamunak, vagy szék sónak, mellyet az óltott méfz nem tselekszik.

3. A' viz mértékénn is kételkedik, azt a' lüg matériáléjjához képest sokalja; és úgy gondolkodik, hogy talám a' Kurir ezt a' szót *Maas* fordította pintnek, holott egy Német *Maas*, fél méfzszéjjel is kevesebb egy Magyar pintnél. — Meg lehet hogy mások is gondolkodtak ekképpen; azért is jó vólna talám ha a' Kurir íról

még erről Jegyzést tenni nem sajnállanának, és annak is gondossan utánna járnának, mi módon lehet a' mosó edényt leg könnyebb móddal úgy el készíttetni, hogy a' levegő az edényben lévő ruhához ne férhetne.

Ezen érd. Barátom a' Rumfort leveffel is próbát tett, de úgy találta, hogy nem az alföldi 'siros betyár gyomrához való: és csak akkor ennék meg ezt az alföldi kényes tselédek mikor e' között, és a' böngyöle között kellene választást tenni. És ez a' manna, a' melly más napra el nem áll, nem ér fel azokkal a' hússal tele fazekakkal, domború kenyerekkel, nagy fajtokkal, darab szalonnákkal, mellyeket ezek (per leges, úgy szokták az apáink is) napjában, néha négyszer is, kezekben forgatnak. Mindazonáltal ez a' Jegyzés nem akar e' mellett semmit levonni Rumfort Urnak sem physical sem morális ditsőllégéből. — Ezen érd. Barátom most majd a' tavaszi szántáson probát akar tenni a' földi Mogyoróval is, melly mi módon fog succedálni, annak idejében a' Mezei Gazdaság iróival közlöm.

Azt irám oda feljebb, hogy nállunk a' lapásabb helyekenn épült házakban, u. m. vájog falakban, sár kerítéseekben nem kevés kárt tesz a' viz. Itt pedig azt írom, hogy a' dombosabb helyen alkotott épületekben nem kevesebb kárt tesz a' patkány. — Ez a' szenvedhetetlen féreg nállunk, kivált 2 elztendő ólta, szembetünőkép- pen szaporodik. Nem csak mezei szállásainkon, hanem ide haza is, táborral quártéjöz ez a' féreg hajlékainkban. Vermeinket, életes házainkat, kamaráinkat, apró barom fiainkat szabadon dézmálják; sőt magunk is enni adunk nekik sertés ollainkban, a' hol fort vesznek a' válúkon, és a' sertések körül nagyobb jussal bírnak, mint a' tékozló fiú; még éjtizakánkét is fel keresnek ben-

nünket háló szobáinkban hogy leg édesebb ál-
munkat is akadályoztassák. — Sok tehetős gaz-
dák summástan fizetnének, ha ezen szemtelen ven-
dégektől meg szabadúlhatnának.

Nagy hasznunkra fogna szolgálni, ha a' Me-
zei Gazdaságot tárgyazó levelekben, vagy a' Ku-
rirírói, valamely külföldi tudósításból, vagy va-
lamelyik jó Magyar mezei gazda a' maga tapaszt-
alásaiból, megtanítanának, hogy ezen kártékony
állatoktól miképpen menekedhesünk meg?

Igaz, hogy az el múlt nyáron járt nálunk
egy patkány ölö, a' ki jó fizetésért sok százakat
el vesztett. De ismét egy híjjok sints. És mivel
mesterségét szép ígérekkel is ki nem tanulhat-
tuk; én ha rajtam állana az ilyen hazafit nem
botláttanám sehova addig, míg közönségessé nem
tenné találmányát. — Ez az ember Borbély
mesterséget gyakorolt: de mióta a' maga pat-
kányain fokszori próbálgatásai után meg tanulta
ezt a' mesterséget, azolta ő is másokkal borot-
váltatja és frizéroztatja magát; öszve dugja ke-
zeit, és még is a' patkány bőrből gavallér. —
Az ő mérgének is essentialis része kétség kívül
egérkö, vagy maszlag; és ebbe keveri az apróra
gömböjgetett lágú kenyér beleket. De mi tsele-
kelzi olztán azt, hogy a' patkányok reá ne es-
mérjenek; és noha lyukaik előtt halomra dögle-
nek miatta, még is olly édesdeden sietnek ezekre
a' kenyér beletskékre, mint a' legyek a' leg jobb
móddal készült légy-vizre? Ez az a' mi rostá-
ban maradt, és a' miről halgat a' mi külföldink.

(A' többi következik.)

* * *

*A' Cs. és Kir. Bécsi minden némű lakatos mives
Tárról való háromszori Tüdosítás.*

Az úgy nevezett *Neumarkton*, a' klastrom
útzában, az 1119 szám alatt lévő Porcellan áros

házában, az 1795 ik esztendőnek Augusztus hónapjában fel állítatott lakatos miveknek magazinumát, avagy tárát. Ö Cs. és Kir. Felsége 1798 ik esztendőben, Mártius 6-ik napján költ kegyelmes udvari decretuma által is jóvá hagyni méltóztattott.

Az ezen Tárhoz közös Társaság, Ö Felségének azon különös kegyelmessége által fel serkentetvén, tartozó kötelességének esméri az Erd. Publicumnak azt tudtára adni, hogy mindenféle lakatos mivekkel, vas kályhakkal, Belgiomi főző vas kementzékkel, és ama híres *Haestöl* találtatott, fát kémellő főző alkotmánnyal kinek kinek szolgálhat; hogy ezeknek a' kézmiveknek lehető's minden alkudozás nélkül való árrok meg van határozva; következésképen, azoknak felettébb való árroktól senki sem tarthat. — Egyszersmind arra kötelezi ezen lakatos kézmivek Tárjához közös Társaság önnön magát, hogy azon bizodalomra és jó tettzésre, a' mellyet mind az ide való, mind a' külföldi Publikumtól nyerni szerentsége vólt, ennekutánna is igyekezni fog magát méltónak tenni, 's mindenkör szép, jó, eröss, és tartós lakatos mivekkel szolgálni igyekszik az Erd. Publicumnak.

Ennekfelette, minden ithöni és külföldi uraknak parantsolatjokra kélz ezen Társaság olly lakatos miveket készitetni; a' minémü kívántatni fog, a' melly végre teendő rendeléseket hozzájok ekként utasítani méltóztassanak: *An die Kaiserl. Königl. privilegirte Schlosser • Waaren: Niedertage in Wien.*

* * *

A' mai újság mellett küldjük a' *Mezei Gazdaság*' második Kötetje, első Csomójának B. ár-kussát.